

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯ ПО НОРМАТИВНА ДЕЙНОСТ КЪМ УС НА КАБ

Комисията по нормативна дейност към УС на КАБ е провела общо 62 заседания в периода от края на 2000 до април 2025 г., инициирала е създаването на тематични работни групи, провеждането на пресконференции, кръгли маси, работни срещи и дискусии. Целта на инициативите е повишаване ролята и утвърждаване на професионалния престиж на членовете на КАБ, както и осъществяване на законодателна реформа, която да облекчи инвестиционния процес и да намали административната тежест в полза на обществото. В процеса на работа бе потърсена широка подкрепа от всички политически партии, държавни институции, както и от останалите браншови организации в сектора. Представяме ви развитието на дейността и инициативите на Комисията през четирите последователни години от мандата.

ОТЧЕТ ЗА ПЪРВАТА ГОДИНА И ПОЛОВИНА ОТ МАНДАТА ДО ОС ПРЕЗ 2022 Г.

Комисията по нормативна дейност от сформирването си през 2020 година, през 2021 и в началото на 2022 подпомага работата на УС на КАБ по въпросите, свързани със законовите и подзаконовите нормативни документи и в изпълнение на целите и задачите на КАБ, определени в ЗКАИИП и в устава. Съгласно устава на КАБ, чл. Чл.4., т.6 (изм. 2007, изм.2015), една от целите на Камарата е "да изготвя и представя становища по приемането на нови и промяната на действащи нормативни актове, свързани с устройственото планиране, инвестиционното проектиране, строителството и авторските права." Също в устава, съгласно Чл.34. (изм. 2007) (1), т.7. е определено, че **"Управителният съвет на Камарата предизвиква и участва в инициативи за изменение и допълнение на нормативни документи по организация и управление на инвестиционния процес и изпълнява ролята на съвещателен орган на законодателни и държавни институции;"**

Основната дейност на комисията се осъществяваше по нормативните регламенти на ЗУТ и наредбите по ЗУТ и то предимно във връзка с работата на Народното събрание по ЗИД на ЗУТ в края на 2020г. и началото на 2021г., както и относно проекто-текстове за възможните изменения и допълнения на закона след това. Може да се констатира, че членовете на Комисията проучиха всички текстове на проектозакона за изменение и допълнение на ЗУТ и изготвиха анализ и предложение за позиция на УС на КАБ, която позиция беше устойчиво и последователно пояснявана и защитавана, както в НС, така и в професионалните и граждански дебати. Подготви се и се проведе пресконференция, изпратиха се писма до НС, Президента и МРРБ, организираха се обсъждания и се защитаваха публичните интереси и професионалните

интереси на членовете на КАБ. Информация за дейността на комисията се публикуваше в сайта на КАБ, в медиите и в социалните мрежи.

По инициатива на КАБ се стигна до налагане на вето от Президента, а след това до сезиране на Конституционния съд относно ЗИД на ЗУТ. Въз основа на аргументите и мотивите, които се изготвиха в КАБ, със съдействието на членовете на комисията, на юристите Е. Ушакова и Б. Милчев, в последствие Конституционният съд излезе с решение за обявяване на две новоприети разпоредби на ЗУТ за противоконституционни. Представителите на КАБ, които се включиха в дебатите на постоянната комисия в Народното събрание по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление, защитаваха изработените позиции от Комисията по нормативи в КАБ.

Противопоставихме се срещу порочната практика да се правят промени в ЗУТ "на парче", и то внесени от депутати между първо и второ четене, без необходимите обосновки, доказани мотиви, оценка на въздействието, обществени консултации и професионални обсъждания. Независимо от последователната и професионално аргументирана позиция на представителите на КАБ се стигна до промяната на чл. 24, ал. 3 от ЗУТ (КАБ продължава да настоява за възстановяване на предходния текст) "Чл. 24. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) Височината на сградата се определя в абсолютни мерки от котата на средното ниво на прилежащия терен за съответната ограждаща стена: до котата на пресечната линия на фасадната плоскост с покривната плоскост - при сгради със стрехи; до котата на горната повърхност на корниза - при сгради с корнизи; до котата на най-високата точка на ограждащите стени - при сгради без корнизи и без стрехи. (2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) Във височината на сградата не се включва височината на подпокривното пространство, ако остава зад равнината, проведена под 45 градуса спрямо хоризонта от линията на пресичане на фасадната плоскост с горната повърхност на корниза или стрехата, а при сгради без корнизи и без стрехи - от най-високата точка на ограждащите стени. При ползването на тази възможност котата на билото не може да превишава с повече от 4,5 м височината на сградата, определена при условията на ал. 1. (3) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) Височината на сградата се приема за равна на допустимата, ако сградата е разположена в пространството, ограничено от вертикална равнина, по линията на застрояване с височина, равна на допустимата, и равнина, проведена от тази височина под ъгъл 45 градуса спрямо хоризонта. В този случай котата на билото не може да надвишава с повече от 4,5 м височината на сградата, определена при условията на ал. 1. (4) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) Разпоредбите на ал. 3 не се прилагат във вилните зони, в зоните за ниско застрояване и в зона "А" и зона "Б" по Закона за устройството на

Черноморското крайбрежие. (5) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) При прилагането на ал. 3 не могат да се променят начинът и характерът на застрояването и правилата и нормативите за съответната устройствена зона."

Приеха се оспорваните от нас и отменениете в следствие от КС текстове на ал. 16 от чл 148 "(16) (Нова - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) Разрешение за строеж в урегулиран поземлен имот се издава само при приложен подробен устройствен план по отношение на регулацията, в т.ч. уличната регулация, свързваща обекта с уличната или пътна мрежа и осигуряваща достъп до съответния поземлен имот. При урегулиран поземлен имот с лице на повече от една улица е достатъчно уличната регулация да е приложена по улицата, по която се осъществява достъпът до строежа.", както и на ал. 3 т. 5 от Чл. 178. , а именно: "(Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (3) Строежите не се въвеждат в експлоатация, когато: 5. (нова - ДВ, бр. 103 от 2005 г., предишна т. 4 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 16 от 2021 г.) не са изпълнени мероприятията по изграждане на улици, пътища или алеи в териториите със средно и високо застрояване, както и в курортите, ваканционните селища, голф селищата, аквапарковете и в другите територии за рекреационни дейности, свързващи обекта с уличната или пътната мрежа и осигуряващи нормален достъп до съответния поземлен имот;

От самото начало на работата на УС се подготви **инициатива на КАБ за създаване на Координационен съвет на браншовите организации с цел да се партнира между тях в сферата на нормативната уредба и се подписа Меморандум.** Меморандумът се подготви от представителите на КАБ и се прие от всички останали организации в Координационния съвет. Освен КАБ, в КС се включиха Камара на инженерите в инвестиционното проектиране /КИИП/, Камара на строителите в България /КСБ/, Камара на инженерите геодезисти /КИГ/, Съюз на архитектите в България /САБ/, Българска асоциация на архитектите и инженерите консултанти /БААИК/ и Асоциацията на строителите предприемачи /АСП/. На последните заседания на Координационния съвет, представителите на КАБ поставиха няколко **ключови въпроса за усъвършенстването на нормативната уредба (определени на базата на обсъжданията в комисията по нормативи в КАБ):**

1. Настояване да се промени стилът по отношение на разработването на важни нормативни документи, като се даде възможност на браншовите организации да бъдат съавтори в процеса.

2. Инициране създаването на нова Наредба за преместваемите обекти, която да работи на национално ниво. Паралелно с това общините ще запазят правомощията си по планиране на схемите на преместваемите обекти на териториите си. Инициране на промени в другите подзаконови нормативни

документи като Наредба 7 и други, по които колегията има редица предложения.

3. Настояване за по-широк професионален дебат в търсене на конкретни решения и предложения относно текста за „уличната тежба“ в ЗИД на ЗУТ.

КАБ подготви и проведе пресконференция на Координационния съвет, на която постави 7 основни приоритета за устойчивото развитие на сектора и настоя новото правителство да работи в сътрудничество с бранша за постигането на общите цели и задачи.

1. Интегриране и оптимизиране на ключовите нормативни документи в сектора.

2. Намаляване на административната тежест и сложните процедури. Публичната администрация да не се ангажира с необосновани функции.

3. Ограничаване на корупционната среда и предпоставките за корупция.

4. Подобряване на ефективността и сроковете на планиране в сектора.

5. Гарантиране на експертен подход, публичност и прозрачност.

6. Въвеждане на единна информационна система, архив и дигитализация.

7. Стимулиране на инвестиционната активност в синхрон с добрите европейски практики.

Видео и новина от пресконференцията [вижте тук](#).

Едновременно с работата по законодателни текстове се работи и по редица подзаконовни нормативни актове, в.т. Наредба 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, в сила от 13.01.2004 г., както и Наредба № РД-02-20-2 от 20 декември 2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии, в сила от 20.02.2018 г., Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия на сградите и съоръженията, Наредба на Министерски съвет за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Архитектура“ на образователно-квалификационна степен „магистър“ с професионална квалификация „архитект“, в което предложение за изменение се предложи да се повишат изискванията към студентите по време на обучението и при дипломирането им, да се засили практическата им подготовка, да се включат доказани специалисти и успешни проектанți от практиката в обучението, КАБ да участва в разработването на планове и програмите за обучение, в изпитните комисии и особено при дипломиране на студентите по специалност „Архитектура“ да участват представители на КАБ и др.

В комисията се разглеждаха постъпили предложения по всички инициативи относно промени в нормативната уредба. Постъпиха предложения и от другите професионални организации в контекста на намаляване на административната тежест, облекчаване на инвестиционния режим, намаляване на корупцията, въвеждане на ролята на „водещ проектант, и други. Договори се приоритизират на промени в нормативната уредба да става въз основа на общи принципи: кодифициране и интегриране на всички законови норми в сектора, като ЗРР, ЗУТ, ЗУЗСО, ЗУЧК, ЗКАИИП, ЗКИР, ЗГК, ЗКН, ЗЗРК, ЗМСМА, ЗДС, ЗОС, ЗООС, ЗВ, ЗБР, както и на много други специални законови и подзаконови нормативни документи, част от които са регламентирани сега извън ЗУТ или ЗРР, например за културното наследство, за водите, за горите, за земеделските земи, за защитените територии, за опазване на околната среда и много други.

Синхронизирането на цялата нормативна уредба върху едни и същи принципи, терминология и стил, в т.ч. координация, кодификация и взаимно обвързване на законови и подзаконови нормативни актове в областта на териториалното планиране, регионалното развитие, устройственото планиране и свързаните с него вещни права, инвестиционното проектиране и строителството, предполагат положителни последици от нормативната реформа чрез нов общ законопроект - КОДЕКС.

В комисията се разглеждаха въпросите за облекчаване, опростяване и дигитализация на инвестиционния разрешителен режим и намаляване до възможния минимум на бюрократичната тежест, стимулиране на инвестиционната инициатива и на ПЧП. Разглеждани бяха и много други въпроси, свързани с нормативния регламент на нашата професионална дейност.

Подобряване на капацитета на публичната администрация, намаляване на несвойствената и дейност, както и ограничаване на корупционната среда. Повишаване на ролята и отговорността на неправителствения сектор, в т.ч. на браншовите камари в териториално-устройственото, градоустройственото и регионалното планиране, инвестиционното проектиране и строителството.

Гарантиране на публичност и прозрачност при демократично и професионално провеждане на процедурите в условията на ясно дефинирани правила и приоритети за защита на публичния интерес и регламентиране на единен публичен регистър.

Приемственост по отношение на дългогодишно действащата национална нормативна база относно видове планови документи, терминология, процедури и други фактори, даващи възможност за

безболезнено и плавно адаптиране на нови законодателни текстове към съществуващата устойчива практика.

Прилагане на добрите практики от европейското законодателство. Проучване, анализиране и ползване на опита от нормативната уредба във Федерална република Германия и на други страни от Европа и света с устойчиво и добре функциониращо законодателство.

По инициатива на КАБ два пъти бе удължаван срокът, в който могат да се внасят за одобряване инвестиционни проекти, разработени в съответствие с отменената Наредба № 4 от 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. Наша бе инициативата и за промяна на същата наредба.

Могат да се изброят много въпроси, по които се работеше в комисията и могат да се подчертаят реално измерими резултати от тази дейност, които се съдържат в приложенията на настоящия отчет, изготвени с помощта на служителите в КАБ Емилия Ушакова и Радостина Попова. С консултантски функции към комисията са ползваше компетентната експертиза на двама юристи - постоянно на Емилия Ушакова и периодично на Борис Милчев. Всички членове на комисията се включиха активно в нейната дейност. **Част от разглежданите материали ви представяме в следната справка:**

Октомври 2020 г.

- *Първоначално сформирание на работни групи към комисията "ресор Нормативи" за подпомагане на работата на УС на КАБ;*
- *Проучване, обсъждане и изготвяне на становища на КАБ за ЗИД на ЗУТ в Народното събрание, подкрепа на приемливите текстове и възражение срещу неприемливите текстове;*
- *Становище по проекта на Наредба за градската среда за община Бургас;*
- *Провеждане на консултации с колегите в КАБ и ежеседмични обсъждания на ЗИД на ЗРР в Народното събрание, включително по ЗИД на ЗУТ*
 - *конкретни предложения между двете четения; Ноември 2020*
 - *Представяне на становище по ЗИД на ЗУТ в Парламента и защита на позицията на КАБ;*

Декември 2020 г.

- *Изготвяне на проект на меморандум за Координационен съвет на браншовите организации и регламент за работата му;*
- *Подготовка на материали по ЗИД на ЗУТ на временната работна група по ЗУТ към комисията и към УС на КАБ*

- доклад на КРП и становища.;
- становище срещу отмяната на чл. 24, алинея 3 от ЗУТ до Народното събрание и до МРРБ;
- писмо до председателя на Министерски съвет Б. Борисов и до Министъра на регионалното развитие и благоустройството П. Аврамова за чл. 24, алинея 3 от ЗУТ;
- Пресконференция относно промените в ЗУТ по инициатива на КАБ, която получи широк обществен отзвук;
- Искане на среща с министър Петя Аврамова по измененията на ЗУТ, внесени в НС между двете четения;
- Становище по „Ред и правила за представяне и оценка на изискуемия от закона стаж по специалността за придобиване на пълна проектантска правоспособност в областта на устройственото планиране и инвестиционното проектиране на лица с професионална квалификация архитект, ландшафтен архитект и урбанист“;

Февруари 2021 г.

- Искане за налагане на вето върху разпоредби на ЗИД на ЗУТ до Президента, което послужи впоследствие за аргументиране и обосновка на Ветото на Президента, преодоляно с мнозинството на депутатите в Парламента;
- Становище по проект на постановление на МС за изменение и допълнение на ППЗОП - обществени консултации.
- Позиция относно безконтролните инженерингови поръчки по ЗОП, които игнорират проектантските услуги и принизяват дейността на проектантите;

Март 2021 г.

- Писмо до МРРБ относно новата "Наредба за достъпна среда" и отлагане на влизането ѝ в сила;
- Становище по Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД – 02 – 20 - 5 от 15 декември 2016 г. за съдържанието, създаването и поддържането на кадастралната карта и кадастралните регистри;

Април 2021 г.

- Текущи предложения на КАБ за промени в ЗУТ;
- Информация относно последваща оценка на въздействието на ЗКИР и подзаконовата нормативна уредба, касаещи създаването, воденето и съхраняването на имотния регистър в Република България, обхващаща периода от 2015 г. до 2020 г.

Май 2021 г.

- Изготвяне на съвместно становище на КАБ, КИИП и КСБ до МРРБ относно приетите от Съвета за административната реформа Стандарти за

алтернативни регулаторни подходи в българското законодателство, засягащи съществуването и функционирането на КАБ, КИИП и КСБ; Юни 2021

- Писмо до МРРБ относно условията и реда за осъществяване на авторски надзор;

- Становище за включване в подготвяния от МРРБ проект на ЗИД на ЗУТ на изменение на чл. 24 от ЗУТ

- връщане на предходната редакция преди последното изменение на закона от НС; - Изменения и допълнения на Устава на КАБ;

- Становище по НИД на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;

- Предложения за изменение на ЗОП относно инженеринга – до Министерство на правосъдието, на финансите и до МРРБ;

Ноември 2021 г.

- Искане до Омбудсман на Р.България /и до Президент и до Висшия адвокатски съвет /ВАС/, довело до Решение по конституционно дело № 11/2021 г., с което обяви за противоконституционни разпоредбите на чл. 148, ал. 16 и чл. 178, ал. 3, т. 5 в частта „в териториите със средно и високо застрояване, както и“ от Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2.01.2001 г., посл. изм. и доп., бр. 21 от 12.03.2021 г.).

<http://www.constcourt.bg/bg/Blog/Display/1012?type>

- Искане до МРРБ за включване на представители на КАБ в Комитета по наблюдение на Оперативна програма "Региони в растеж" и в Регионалните съвети за развитие в 6-те района за планиране в Република България /регионите/; Декември 2021/ януари 2022

- Становище относно Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-02- 20-2 от 2017 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии; - Становище относно НИД на Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия на сградите и съоръженията; - Становище относно проект на ЗИД на ЗУТ /улична тегоба/

- Своевременно изпращане на информацията относно законопроекти в Народното събрание, проекти на нормативни актове подложени на обществено обсъждане, обнародвани актове, от значение за КАБ – Закон за устройство на територията, Закона за устройство на черноморското крайбрежие, Закон за регионалното развитие, Закон за индустриалните паркове, Закон за обществените поръчки (ЗОП), ППЗОП, Стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019 – 2025 г.; Програма за развитие на регионите 2021-2027 г., Регионалните планове за развитие 2014г.-2020г., Проект на Наредба за принудително изпълнение на заповеди за премахване на преместваеми обекти, поставени в националните курорти,

определени с решение на МС за селищни образувания с национално значение, и на морските плажове от органите на ДНСК и други.

- Обсъждане на проект за КОДЕКС.

Относно Устава на КАБ се осъществи анализ на възможните промени и се подготвиха варианти за изменение и допълнение на устава. Направените предложения от комисията се разглеждаха и решаваха от УС на КАБ. Обсъждаха се в регионалните колегии дискутираните въпроси. Председателят на Контролния съвет на КАБ обоснова и аргументирано постави няколко въпроса, чието решение е необходимо да се търси :

1. Може ли с Устава да се въведат допълнителни ограничения спрямо членовете извън изрично изредените в ЗКАИИП?

2. Необходима ли е промяна в двусмисления статут на РК, които по закон не са юридически лица, но като колективни органи на регионално ниво не подлежат на вътрешен за Камарата контрол?

3. Необходимо ли е да се прецизират правилата за членство в регионалните колегии? Дебатът в комисията и в УС на КАБ по тези въпроси се предложи да продължи в регионалните колегии и след тяхното обсъждане да се внесе за решение в УС и в ОС на КАБ.

Планирането на работата в комисията през 2021 г. се продължи ритмично чрез последователна и устойчива дейност в двете основни направления, обща нормативна уредба и вътрешна за КАБ нормативна уредба. Заседанията се правят съобразно актуалността на създалата се обстановка, както от членовете на цялата комисия, така и по отделни работни групи и се подготвят помощни материали за решения на УС на КАБ. Работата на Комисия "Нормативи" е отразена в Медиен мониторинг за 2021 година. През 2021 г. в медиите са публикувани и излъчени близо 120 статии и интервюта, посветени на инициативите за нормативни промени в строително-инвестиционния сектор, предприети от КАБ и от Координационния съвет на браншовите организации (под председателството на КАБ). Темите са разпределени, както следва: В периода февруари - юни в медиите са публикувани близо 40 информации относно последователните инициативи на КАБ за налагане на вето върху последните промени в Закона за устройство на територията, за внасянето в МРРБ на конкретни предложения за промени в ЗУТ, както и за промяна в Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Архитектура“. В началото на септември в медиите са излезли 21 публикации за инициативата на КАБ по разработване на нов Кодекс за устройствено планиране и строителство. Отново през септември са публикувани 13 материали относно работната среща на Координационния съвет на браншовите организации в сектора с директора на Националния институт за недвижимо културно наследство (НИНКН) арх. Петър Петров. През октомври 2021 г. в медиите са излезли 13 информации във

връзка с резултатите от работната среща на Координационния съвет на браншовите организации в сектора с главния архитект на Столична община Здравко Здравков. През ноември 2021 г. има 26 публикации относно действията на КАБ във връзка с решението на Конституционния съд за отхвърляне на спорните текстове в ЗУТ за изграждане на публична инфраструктура. През януари 2022 г. в медиите са публикувани над 30 материала по повод пресконференцията на Координационния съвет по инициатива на КАБ.

ОТЧЕТ ЗА ВТОРАТА ГОДИНА ОТ МАНДАТА ДО ОС ПРЕЗ 2023 Г.

Отчетът за дейността на комисия по нормативна дейност към УС на КАБ за периода 2022 г. - април 2023 г. (до поредното общо събрание на КАБ) акцентира върху работата на Комисията по нормативна дейност към УС на КАБ, която съсредоточи дейността си в следните приоритетни направления:

- *Подпомагане работата на УС на КАБ по въпросите, свързани с подобряване на законовите и подзаконовите нормативни документи;*
- *Разработване на становища и позиции на КАБ относно актуални нормативни промени в сектора;*
- *Инициране на предложения за усъвършенстване на важни нормативни документи с цел облекчаване работата на архитектурната колегия и издигане на ролята, авторитета и влиянието на архитектите с ППП;*
- *Създаване и поддържане на сътрудничество с представители на общинските и държавни институции в сектора (НС, МРРБ, ДНСК, НАГ, НИНКН, МОН, МК и други). Инициране на работни срещи с цел търсене на подкрепа и популяризиране на идеите на КАБ за нормативни реформи;*
- *Участие на представители на Комисия „Нормитиви“ в Работни групи към МРРБ, МОН, МФ и др. по проблемите на законодателството;*
- *Защита на интересите и позициите на архитектурната колегия по взети решения от УС на КАБ в Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление към Народното събрание;*
- *Участие в Координационен съвет на професионалните организации в архитектурностроителния сектор по устройствено планиране, инвестиционно проектиране и строително изпълнение;*
- *Инициране и провеждане на съвместни заседания със сродни професионални организации (КИИП, БАИС и др.) с цел постигане на общи позиции по ключови теми за развитието на бранша.*

Комисията по нормативна дейност е провела общо 22 заседания в периода март 2022 – март 2023 година. **Основната дейност бе фокусирана**

върху инициирането и осъществяването на законодателна реформа, която да издигне ролята на архитекта в инвестиционния процес и да намали административната тежест. В тази връзка Комисията разгледа и предложи на УС на КАБ редица **НОРМАТИВНИ ИНИЦИАТИВИ**, които бяха защитавани твърдо и последователно пред институциите и бранша:

1. Статут на главния проектант. Правомощия, отговорности.
2. Облекчаване на разрешителния режим. Регламент на две основни фази в инвестиционното проектиране: - Инвестиционен проект за разрешаване на строителството (с разрешителен режим и с облекчена процедура, с минимален обем и съдържание за публичната администрация); - Инвестиционен проект за изпълнение на строителството (с регистрационен режим и пълен обем и съдържание на проекта)
3. Регламентиране на оценката за съответствие, преди одобряване на проектите, да се извършва от проектантския колектив (и от независим консултант при проекти по ЗОП)
4. Въвеждането в експлоатация да става с доклад на главния проектант с изключение на строежите по ЗОП (по желание на възложителя да може докладът да се изготвя от независим консултант)
5. Определяне на срок, не по-дълъг от месец, за съгласувателна процедура с НИНКН и МК. Промени в ЗКН.
6. Дефиниране на нови текстове в ЗУТ, които устойчиво да регламентират обществените отношения на обявените от КС за противоконституционни.
7. Отмяна на ЗУЗСО и изменение и допълнение на ЗУТ с текстове относно специфичните изисквания за Столична община и ОУП на СО.
8. Ускорена дигитализация на сектора и административното обслужване, вкл. разрешаване на строителство и създаване на единна информационна система.
9. Статут на главния архитект.
10. ЗОП, инженеринг, конкурсно начало.
11. Нов регламент за правомощията на ДНСК.
12. Промени в ЗУТ по чл.56 Наредбата за преместваемите обекти и чл.62 Наредбата за зелената система в урбанизираните територии да се регламентират от МРРБ.
13. Други подзаконови нормативни промени в:
 - *наредба за транспортно-комуникационната система, чл.42А,*
 - *наредба за енергийна ефективност*
 - *наредба за енергийните характеристики на сградите, - наредба за универсалния дизайн,*
 - *нова наредба за авторския надзор,*
 - *наредба 8 за обем и съдържание на устройствените планове*
 - *наредба 4 за инвестиционните проекти и др.*

- нова наредба за експертните съвети по чл.3,4 и 5 от ЗУТ.

Съществена част от дейността на Комисия „Нормативи“ бе съсредоточена върху предложенията за промени в ЗУТ, разглеждани в Народното събрание. Членовете на Комисията анализираха всички внесени проектозаконали за изменение и допълнение на ЗУТ, като подготвиха становища, които бяха последователно защитавани в НС и в професионални дебати, вкл. на пресконференции и в медиите. Представители на Комисията участваха и в заседанията на експертна Работна група към МРРБ, която имаше задачата да подготви предложения за законодателни промени в областта на устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството.

През януари 2022 КАБ организира пресконференция на Координационния съвет на браншовите организации в сектора, на която представи пред обществеността и медиите идеите си за законодателни реформи. Относно обществените поръчки се разработиха предложения за изменение на ЗОП и на ЗУТ с конкретни текстове за ограничаване на инженеринговите поръчки, които имат негативно въздействие относно качество, цени и други характеристики на реализациите. Едновременно с работата по законодателни текстове се работеше и по позицията на КАБ относно редица подзаконови нормативни актове:

Наредба 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. Проектът за изменение на Наредба 7 бе изработен по инициатива на КАБ в рамките на междуведомствена работна група към МРРБ. Предложенията за промени бяха дискутирани и формулирани в поредица от заседания на Комисията по нормативна уредба. На базата на експертната дискусия бе разработено официалното становище на КАБ, с което можете да се запознаете [тук](#).

- Подготви се становище с редица препоръки относно **Наредбата за техническите изисквания към енергийните характеристики на сградите.**

- **Наредба за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради.** Представители на Комисията участваха в обсъждания в МРРБ на наредбите за енергийна ефективност, като настояха за спешни промени относно срока за внасяне на вече изработените инвестиционни проекти. В писмо до МРРБ от КАБ предложиха да се въведе алтернативен ред за одобряването на стартиралите проекти. Да бъдат преосмислени и текстове в наредбата, свързани с обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, както и с изискванията за

професионална компетентност при изработване на отделните части. Подробности вижте [тук](#).

- **Наредба за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите.** Комисията проведе поредица от заседания по темата, в които се включиха външни експерти – членове на КАБ, както и представители на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“. Обсъдени бяха възможностите за потенциални промени, като бяха излъчени представители на КАБ в Работната група към МВР, която подготвя проект за изменение и допълнение на наредбата.

- **Наредба № 4 от 2001 г. за обема и съдържанието на инвестиционните проекти** се предложи да бъде актуализирана в съответствие с концепцията за две основни фази – едната за разрешаване на строителството, а другата за изпълнение на строителството.

- Осъществени се обсъждания с препоръки за изменение и допълнение на **Наредба № 2 за избор и проектиране на асансьорни уредби в жилищни и обществено обслужващи сгради** с цел уеднаквяване на практиката в страната и синхронизиране на нормите с другите наредби и с производителите и поддържащите асансьорните уредби.

- По инициатива на арх. Венков се разгледа предложение за изменение на **Наредба №1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи.**

- Обсъди се и се прие предложение за изменение и допълнение на **Наредба за планиране и проектиране на комуникационно-транспортната система на урбанизираните територии;** в.т. относно отмяна на чл.42А за транспортните анализи.

- **Наредба на изграждане, поддържане и опазване на зелената система на СО,** но по този въпрос се възприе позицията за единна наредба за зелената система в урбанизираните територии на населените места, издадена от МРРБ.

- За първи път по идея на комисията се инициира изменение и допълнение на **Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Архитектура" на образователно-квалификационна степен магистър.** По инициатива на КАБ в МОН бе сформирана Работна група, която обсъди предложения за промени в наредбата, така че КАБ да бъде реален фактор във висшето образование по архитектура. Още по темата [тук](#).

Комисията разгледа проект на Директива на ЕС относно предоставянето на услуги по планиране в областта на архитектурата, интериорния дизайн, ландшафтната архитектура, градоустройството и гражданското инженерство по предложение и подадена информация от

арх. Веселина Николова. Въз основа на дискусиата бе разработено становище за изпращане до Работната група по регулаторни проблеми към АСЕ. Повече [тук](#).

С решение на Комисия „Нормативи“ от 24 януари 2023 г. бе сформирана **Работната група за промени в Устава на КАБ, която в поредица от заседания анализира възможните промени и подготви предложения за изменение и допълнение.** Обсъдена бе и необходимостта от паралелно хармонизиране на разпоредбите на Устава със ЗКАИИП. Предложенията бяха разгледани от УС на КАБ и дискутирани в регионалните колегии.

Представители на Комисия „Нормативи“ участваха в работни срещи на МРРБ с представители на браншовите организации в сектора по **темата за незаконното строителство на инфраструктурни обекти.** Казусът бе дискутиран подробно в поредица от заседания на Комисията, както и от УС на КАБ. Стигна се до общо мнение на заседание на УС.

Беше осъществено отразяване на работата на Комисия „Нормативи“ в медиите през 2022 г. В медиите са публикувани над 100 материали, отразяващи дейността на Комисия „Нормативи“. Следва медиен мониторинг на част от основните теми:

- Публикувани са близо 30 материала относно пресконференцията на Координационния съвет, включително четири интервюта (януари) - <https://bit.ly/3X6E9aZ>
- КАБ започва промени за качествено архитектурно образование (февруари) – <https://bit.ly/3GmXWMy>
- Започва работа по законодателна реформа в архитектурно-строителния сектор (април) - <https://bit.ly/3ini2yl>
- КАБ подкрепя внесения в НС проект за изменение на ЗОП (юни) - <https://bit.ly/3Qgouno>
- Браншът обединява усилия за създаване на правила за прилагането на инженеринга (август) - <https://bit.ly/3GjwnnE>
- Архитекти и инженери обединяват позиции по ключови теми в сектора (септември) - <https://bit.ly/3GmV8zn>
- КАБ настоява за спешни промени в Наредбата за енергийните характеристики на сградите (декември) – <https://bit.ly/3VliAMY>.

ОТЧЕТ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА ОТ МАНДАТА ДО ОС ПРЕЗ 2024

Отчетът за дейността на комисия по нормативна дейност към УС на КАБ за периода 2023 г. - май 2024 г. включва работата на Комисията по нормативна дейност към УС на КАБ, която е провела общо **27 заседания, няколко**

тематични обсъждания и дискусии, както и сформиране и дейност на целеви работни групи в периода 2023 – март 2024 година.

Основните приоритети в работата ѝ по аналогия от предходния период бяха следните:

➤ *Инициране на предложения за усъвършенстване на законодателството в сектора с цел намаляване на административната тежест и **издигане на ролята на архитекта в инвестиционния процес**;*

➤ *Разработване на становища и позиции на КАБ относно актуални нормативни промени в сектора;*

➤ *Инициране на работни срещи с представители на институциите (НС, МРРБ, МОН, МК, ДНСК, НАГ, НИНКН, НСОРБ и други) с цел търсене на подкрепа и популяризиране на идеите на КАБ за нормативни реформи;*

➤ *Участие на представители на Комисия „Нормативи“ в Работни групи към МРРБ, МОН, МК, МФ, МВР и др. по проблемите на законодателството;*

➤ *Защита на интересите и позициите на архитектурната колегия по взети решения от УС на КАБ в Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление към Народното събрание, както и в други комисии в НС;*

➤ *Подход на въвлечане на архитектурната колегия в работата на Комисия „Нормативи“ с цел получаване на обратна връзка при изработването на становища и позиции по ключови теми. В тази връзка се провеждат допитвания и анкети през сайта на КАБ, електронната поща и социалните мрежи. Заседанията на Комисията са отворени за участие на членове на КАБ, които искат да изразят отношение към конкретна тема.*

➤ *Участие в Координационен съвет на професионалните организации в архитектурностроителния сектор по устройствено планиране, инвестиционно проектиране и строителство;*

➤ *Инициране на съвместни срещи с български и чужди организации (Българска асоциация за изолации в строителството (БАИС), Център за енергийна ефективност ЕнЕфект, Българската асоциация на фасадната индустрия (БАФИ), Германско-българска индустриално-търговска камара, Учебен център Öko-Zentrum NRW, Германия и др.) с цел проучване на добри практики и сътрудничество по важни теми за развитието на бранша.*

Основна тематика в работата на комисията бяха законодателни инициативи в защита на архитектурната професия. Ръководството на КАБ продължи да работи за осъществяването на законодателна реформа, която да издигне ролята на архитекта в инвестиционния процес и да намали административната тежест в полза на обществото. В тази връзка бе подготвен законопроект за изменение и допълнение на ЗУТ, който бе представен пред

министъра на регионалното развитие Андрей Цеков и представители на всички политическите партии в Народното събрание.

В периода април – юли 2023 г. бяха организирани две кръгли маси с участието на депутати от всички политически партии, които заявиха подкрепа относно идеите на КАБ. Подробности за двете събития можете да прочетете [тук](#) и [тук](#).

Законопроектът на КАБ за изменение и допълнение на ЗУТ бе представен официално пред Координационния съвет на професионалните организации в устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството, както и пред ръководството на МРРБ на 25 октомври 2023 г. Информация за срещата вижте [тук](#).

Законопроектът на КАБ за изменение на ЗУТ включва следните ключови аспекти:

- *Нов регламент за статут на главния проектант с повече правомощия и отговорности.*
- *Две основни фази в инвестиционното проектиране – идеен проект за разрешаване на строителството (с разрешителен режим и облекчена процедура) и технически проект за изпълнение на строителството (с регистрационен режим и пълен обем и съдържание на проекта).*
- *Преработките на проектите по време на строителство също да са на регистрационен режим, когато не е необходимо да се променя разрешението за строеж.*
- *Ускорена дигитализация и създаване на Единен публичен регистър.*
- *Нов регламент за оценяване на съответствието на проектите: За обекти от 1-ва до 3-та категория – чрез доклад на консултант. За обекти от 4-та и 5-та категория – без оценка на съответствието.*
- *Нов регламент за надзор в строителното изпълнение: За обекти от 1-ва до 3-та категория – чрез лицензирана фирма за независим строителен надзор. За обекти от 4-та и 5-та категория – чрез авторски надзор.*
- *Нов регламент за въвеждане в експлоатация.*
- *Промени в ЗУТ относно нови наредби, които да се регламентират от МРРБ: за преместваемите обекти, както и за зелената система.*

УС на КАБ взе решение за упълномощаване на председателя относно внасяне в Народното събрание чрез парламентарно представените политически групи на проекта за изменение и допълнение на ЗУТ с предложенията на КАБ за облекчаване на инвестиционния режим и за намаляване на административната тежест в устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството. Съществена част от дейността на Комисия „Нормативи“ бе съсредоточена върху актуалните

предложения за промени в ЗУТ, разглеждани в Народното събрание. Членовете на Комисията анализираха всички внесени проектозаконали за изменение и допълнение на ЗУТ, като подготвиха становища, които бяха последователно защитавани в НС и в професионални дебати. Представители на Комисия „Нормативи“ участваха в работни срещи на МРРБ с представители на браншовите организации в сектора по темата за незаконното строителство на инфраструктурни обекти, като категорично възразиха срещу предлаганите промени.

Комисията проведе заседание относно ЗИД на **Закона за културно наследство**, на което присъства зам.-министъра на културата арх. Чавдар Георгиев. На база на проведената дискусия бе подготвено положително становище относно законопроекта (ЗИД на Закона за културно наследство), като бяха направени следните предложения:

- *Срокът за съгласуване на инвестиционните проекти да бъде един месец вместо два месеца. Двумесечни да останат съгласувателните процедури на проекти за паметници на културата с категория „световно значение“, както и на устройствени планове.*
- *В Специализирания експертен съвет за опазване на недвижимите културни ценности да се предвиди представител на Съюза на архитектите в България (САБ).*
- *Да отпадне оценката за въздействие на проектите за недвижими културни ценности, които не попадат в категория „световно значение“. За обекти от световно значение оценката за въздействие следва да бъде част от становището на МК по двумесечната съгласувателна процедура за паметници в Списъка на световното наследство.*
- *Да отпадне лицензионният режим за проектантите с ППП по ЗКАИИП при инвестиционното проектиране.*
- *Да се предложат допълнителни стимули за собствениците на сгради – недвижимо културно наследство в посока облекчено данъчно облагане и възможности за осигуряване на средства от публичните финанси и чрез публично-частно партньорство.*

КАБ възрази остро и категорично срещу предложените промени в **Закона за кадастъра и имотния регистър (ЗКИР)**, с които се променят текстове в ЗУТ, ЗКАИИП и ЗГК, касаещи устройственото планиране. Становището на КАБ по законопроекта бе изпратено до Министерски съвет и МРРБ. В него се посочва, че е недопустимо устройственото планиране, изчерпателно уредено в ЗУТ, да се омаловажава и приравнява на “специализирана геодезическа дейност“. Повече подробности [тук](#).

По инициатива на Комисия „Нормативи“, УС на КАБ прие писмо до премиера Николай Денков, вицепремиера Мария Габриел, Министърът на регионалното развитие и благоустройството Андрей Цеков и председателите на парламентарните групи в НС с искане за освобождаване на зам.-министъра на регионалното развитие и благоустройството инж. геодезист Николай Найденов. В писмото КАБ изразява загриженост за некомпетентната дейност, непрофесионалните изявления, уронването на престижа на МРРБ и принижаването на архитектурната професия. *Вижте пълния текст на писмото тук.*

КАБ изпрати в НС становище относно проект за ЗИД на Закона за признаване на професионалната квалификация, което бе представено пред Комисията по образование и наука към НС. Проектът предвижда при промяна на даден нормативен акт да се извършва т. нар. оценка за пропорционалност, която дава възможност на браншовите организации да бъдат запознати предварително с подготвяните промени и да изразят становища. **КАБ настоя за осигуряване на правна рамка, която да гарантира, че оценката за пропорционалност ще бъде неизменна част от законодателната процедура.** Целта е да бъдат ограничени опитите за непрозрачно изменение на закони, касаещи упражняването на регулираната професия „архитект“, които неправомерно ограничават правоспособността на архитектите.

Комисията работи и по въпросите свързани с усъвършенстване на подзаконовата нормативна база. Създадена бе **Работна група за реформиране на нормативната база в сектора на енергийната ефективност, сформирана с решение на Комисия „Нормативи“**. В Работната група участват водещи експерти с дългогодишен опит в сферата на енергийната ефективност извън членовете на КАБ и УС на КАБ. Сред тях са проф. д-р инж. Димитър Назърски; арх. Здравко Генчев, председател на УС на Център за енергийна ефективност; инж. Йордан Николов, изпълнителен директор на Българската асоциация за изолации в строителството (БАИС), арх. Йоана Велинова, специалист по енергийна ефективност в условията на германското законодателство и практика, както и други професионалисти от КАБ и БАИС. Целта бе да бъдат подготвени конкретни предложения за усъвършенстване на законодателството, които да бъдат представени пред МРРБ. В тази връзка на [сайта на КАБ бе публикувана анкета](#) с цел получаване на обратна връзка от членовете на КАБ относно Наредбата за техническите изисквания към енергийните характеристики на сгради. Резултатите от анкетата ще се анализират и ще се сведат до знанието на всички членове на КАБ.

КАБ организира среща за обединение на всички заинтересовани страни с цел приемане на проект за изменение и допълнение на **Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Архитектура" на образователно-квалификационна степен магистър**. Промяната на нормативния акт бе инициирана от Комисия „Нормативи“ още през 2022 г., но спорни текстове за представителите на Висшите училища и нерегламентираното вмешателство от страна на представители на КИИП забавиха приемането ѝ. Представителите на КАБ защитиха позицията, че съдържанието на обучението по специалност „Архитектура“ трябва да включва знания и умения за създаване на проекти за интериор и обзавеждане, паркоустройство и благоустройство, енергийна ефективност, управление на строителните отпадъци, безопасност и здраве, пожарна и аварийна безопасност, организация и безопасност на движението, генерален план и сметна документация на инвестиционния проект, както и компетентност за изработване и прилагане на концепции за регионално и пространствено развитие, всички видове устройствени планове, включително планове за регулация. Предложенията на КАБ са включени в проекта за изменение на наредбата, който предстои да бъде публикуван за обществени консултации. Още по темата вижте [тук](#).

Комисията проведе поредица от заседания и изрази становище относно НИД на **Наредбата за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите**. Становището бе подготвено на базата на получена [обратна връзка чрез сайта на КАБ](#) от членовете на професионалната организация, които имаха възможност да изпращат предложения по проекта. Основна теза в становището бе отпадането на ПБ като част на инвестиционния проект и дефинирането му като оценка/приложение. Особено активно съдействие в работата на комисията по наредбата оказа арх. Димчо Тилев, който сподели своите знания за нормите и в други страни относно изискванията за пожарната безопасност в проектирането и строителството. Комисията инициира подготовката на писмо от името на КАБ с указания, че всички архитекти с ППП имат право да подписват част „Пожарна безопасност“ в инвестиционните проекти. Писмото бе изпратено до главните архитекти на всички общини и райони, както и до ДНСК.

С решение на Комисия „Нормативи“ от 24 януари 2023 г. бе сформирана Работна група за **промени в Устава на КАБ**, която в поредица от заседания анализира възможните промени и подготви предложения за изменение и допълнение. Предложенията бяха приети от УС на КАБ, след което бяха публикувани на сайта на КАБ и изпратени до всички регионалните колегии с цел получаване на обратна връзка. Бяха предложени промени и от КС на КАБ и

от КДП на КАБ. Постъпиха предложения и от отделни членове на КАБ, които се разгледаха от комисията и от УС на КАБ. Повече подробности ще откриете [тук](#).

Важен аспект от работата на комисията беше осъществяването на **обратна връзка от членовете на КАБ**. Заседанията на Комисия „Нормативи“ бяха отворени за участие на всички членове на КАБ, които искат да изразят отношение към конкретна тема. В работата ѝ се включиха много колеги, които взеха участие в дискусиите и в изработването на позиции в защита на архитектурната професия. Комисия „Нормативи“ обсъди предложение на арх. Костадин Христов за промени в ЗИД на Закона за индустриалните паркове. На базата на дискусиата бе подготвено и изпратено становище по законопроекта. Целта е за територии от висока обществена значимост в зони без действащ ОУП, да се изпълнява процедура за ОУП, включваща всички изискуеми стъпки по информиране на обществеността.

По инициатива на арх. Димчо Тилев, Комисия „Нормативи“ изпрати в МРРБ писмо с предложение за създаване на междуведомствена работна група за актуализация на Наредба № РД-02-20-3 за обществените сгради. Писмото включва и конкретно предложение за изменение на текстовете в наредбата.

Арх. Христо Венков предложи изменение на Наредба №1 от 30 юли 2003 г. за номенклатурата на видовете строежи, което бе дискутирано и прието в Комисията, след което бе внесено в МРРБ.

Арх. Цветан Цветков представи пред Комисията предложения за изменение на Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията. В резултат на дискусиата КАБ изпрати в МРРБ писмо за подкрепа на инициативата за промяна на наредбата, както и конкретното предложение за изменение и допълнение на текстовете.

В комисията се осъществиха инициативи за сътрудничество и обмен на добри практики. Представители на Комисия „Нормативи“ проведоха поредица от **работни срещи с чужди експерти с цел проучване на добрия опит в строително-инвестиционния процес**.

На 7 ноември 2023 г. по покана на зам.-председателя на КАБ проф. д-р арх. Борислав Борисов се състоя среща с германски архитекти и експерти по енергийна ефективност. Дискусиата се проведе в хибриден формат, за да има възможност в нея да се включат членовете на Управителния съвет и на Комисия „Нормативи“ към КАБ. На срещата присъстваха енергийният консултант арх. Марина Гьоке и специалистът по архитектурно планиране арх. Ивелина Радева – Арндт, които са част от екипа на учебния център Öko-Zentrum NRW в Германия. Обучителният център развива дейност в три направления:

инженеринг и проектиране; енергийна ефективност и консултантска дейност; квалификация и обучения. Участниците в срещата обмениха професионален опит и успешни практики по следните теми:

- *Каква е ролята на архитекта в инвестиционния процес в Германия и в България?*

- *Какви са практиките в двете държави относно контрола по качествено и законосъобразно изпълнение на строителните обекти?*

- *Кои специалисти в Германия са ангажирани с изготвянето на оценките за енергийна ефективност?*

Подробна информация за срещата с немските експерти можете да откриете [тук](#).

На 11 март 2024 г. в ЦДА се проведе работна среща с представители на германската фирма Franken Plastik GmbH, организирана съвместно с Германо-Българската индустриално търговска камера (ГБИТК). В срещата участваха Кортина Бандур-Шааф, мениджър ключови клиенти и Цанко Цанков от ГБИТК. От страна на КАБ присъстваха проф. арх. Б. Борисов – зам.-председател на УС на КАБ, арх. Б. Владимиров – член на УС на КАБ и председател на РК София-област, арх. Красимир Язов – зам. председател на РК на КАБ - София-град. Обсъдиха се възможности за информиране на колегията чрез сайта на КАБ относно възможностите за съвместна дейност и за продуктивния асортимент и приложението в проектирането и строителството на съвременните информационни табели за обозначаване на техническата инфраструктура.

В началото на 2024 г. КАБ подписа **меморандум за партньорство** с Българската асоциация за изолации в строителството (БАИС) и Българската асоциация на фасадната индустрия (БАФИ). Целта е трите организации да си сътрудничат в посока – облекчаване на инвестиционния режим, усъвършенстване на нормативната база в сектора, консултации на експертно ниво по въпросите на професията, вкл. по темата за енергийната ефективност.

ОТЧЕТ ЗА ЧЕТВЪРТАТА ГОДИНА ОТ МАНДАТА ДО ОС ПРЕЗ 2025

Отчетът за дейността на комисия по нормативна дейност към УС на КАБ за периода 2024 г. - април 2025 г. включва работата на Комисията по нормативна дейност към УС на КАБ, която е провела общо **23 заседания** в периода 2024 - април 2025 г., инициирала е създаването на тематични работни групи, провеждането на пресконференции, работни срещи и дискусии с представители на бранша, държавните и общински институции дискусии, както и с различни партниращи организации като НСОРБ. Планира се и

поредната среща с главните архитекти в страната за 24.04.2025г. в Боровец, непосредствено преди провеждане на заседание на УС на КАБ.

Основната дейност Комисията бе съсредоточена в следните направления:

1. ЗАКОНОДАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ В ЗАЩИТА НА АРХИТЕКТУРНАТА ПРОФЕСИЯ

1.1. Инициатива за премахване на излишни съгласувателни екопроцедури

В края на 2024 г. КАБ алармира институциите за усложнени и излишни съгласувателни процедури в МОСВ. В тази връзка бяха изпратени писма до редица държавни институции - МОСВ, МРРБ, ДНСК, Направление „Архитектура и градоустройство“ на СО и други. Вижте [допълнителна информация тук](#). По инициатива на КАБ на 7 ноември в БТА бе организирана пресконференция, подкрепена от Координационния съвет на браншовите организации в архитектурно-строителния сектор. Новина за събитието [прочетете тук](#).

В резултат на инициативата на КАБ на 27 ноември 2024 се проведе работна среща с представители на МОСВ и браншовите организации в сектора. От бранша призоваха за спешно и ефективно решаване на проблема поради сериозен риск от блокиране на инвестиционния процес. От МОСВ пое ангажимент за сформирането на междуведомствена работна група за решаване на спорния казус, която бе създадена през март 2025 година. Вижте [новина от срещата тук](#).

1.2. Усъвършенстване на нормативната база в сектора на пожарната безопасност

На 5 август 2024 представители на КАБ проведоха работна среща с ръководството на Министерството на вътрешните работи (МВР). Срещата се състоя по инициатива на КАБ във връзка с необходимостта от усъвършенстване на нормативната база в сектора на пожарната безопасност. Представителите на КАБ изразиха професионалната си позиция относно промените в **Наредбата за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар**. Те споделиха проблемите, които срещат проектантите при прилагането на нормативната база и направиха конкретни предложения за облекчаване на административните процедури. Основният акцент в предложенията е свързан с необходимостта от отпадане

на част „Пожарна безопасност“ в инвестиционния проект и регламентирането ѝ като оценка за съответствие. [Повече тук.](#)

През декември 2024 г. КАБ настоя за удължаване на срока за влизане в сила на промените в Наредбата за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар. Предложението на КАБ бе изпратено до министър-председателя Димитър Главчев, министъра на регионалното развитие и благоустройството Виолета Коритарова, както и до министъра на вътрешните работи Атанас Илков. Инициативата на КАБ бе подкрепена от Координационния съвет на браншовите организации в сектора, който също изрази единната си позиция в съвместно писмо до премиера, МРРБ и МВР. **Допълнителна информация [вижте тук.](#)**

На 13 март 2025 в портала за обществени консултации бе публикуван проект за изменение и допълнение на Наредбата за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар. Промените позволяват инвестиционни проекти, разработени в съответствие със старите правила, да могат да се внасят за одобряване до 1 октомври 2025 г. В този период КАБ ще предложи да се прецизират и някои текстове в наредбата. Очаква се предвидените промени да влязат в сила след изтичане на едномесечния срок на обществените консултации и публикуването им в Държавен вестник.

1.3. Актуализиране на законодателството в сектора на енергийната ефективност

С решение на Комисия „Нормативи“ през февруари 2024 бе създадена Работна група за реформиране на нормативната база в сектора на енергийната ефективност. В нея се включиха водещи експерти с дългогодишен опит в сферата на енергийната ефективност. Целта е актуализиране на Закона за енергийната ефективност и Наредбата за техническите изисквания към енергийните характеристики на сградите. Работната група приключи дейността си през юли с изработването на позиция на КАБ относно законодателството в сектора, която да бъде предоставена на МРРБ. Експертите предлагат да отпаднат частите „Пожарна безопасност“ и „Енергийна ефективност“ от инвестиционния проект и те да бъдат регламентирани като оценка за съответствие.

КАБ инициира и проведе работна среща с ръководството на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) на 5 юни 2024. Целта на срещата бе обсъждане на възможности за сътрудничество между двете институции във връзка с усъвършенстване на нормативната база в сектора на

енергийната ефективност. Представителите на КАБ запознаха ръководството на АУЕР с инициативите си за облекчаване на инвестиционния процес и намаляване на административната тежест. [Повече вижте тук.](#)

Актуални проблеми в сектора на енергийната ефективност дискутираха представители на архитектурно-строителния бранш и държавните институции на 10 януари 2025 в ЦДА. Форумът се проведе по инициатива на КАБ и в него се включиха евродепутатът Цветелина Пенкова, председателят на Агенцията за устойчиво енергийно развитие Ивайло Алексиев, представители на Център за енергийна ефективност ЕнЕфект, БАИС, КИИП, КСБ, КЕО, БААИК, НАСП, САБ, БАОВК и други. Целта бе да се подпомогне процесът по синхронизиране на българските норми с новата Директива за енергийните характеристики на сградите. [Повече тук.](#)

1.4. Ограничаване на инженеринга при публичните сгради

На 21 ноември КАБ организира пресконференция по повод обявените **обществени поръчки за инженеринг на две емблематични училища в Пловдив** - МГ „Академик Кирил Попов“ и СУ „Св. Патриарх Евтимий“. Основното послание бе, че възлагането на инженеринг на значими публични сгради не води до качествени резултати, създава риск от възникване на корупционни практики и неефективно разходване на обществените средства. Сезирани бяха Комисията за защита на конкуренцията (КЗК), Министерски съвет, Министерството на образованието и науката, Агенцията за обществени поръчки и Община Пловдив. Новина от събитието [вижте тук](#), видео [гледайте тук](#).

2. ТЪРСЕНЕ НА ПОДКРЕПА И СЪТРУДНИЧЕСТВО ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ И БРАНША ОТНОСНО ИНИЦИАТИВИТЕ НА КАБ

На 27 януари 2025 по инициатива на КАБ се проведе работна среща с **министъра на регионалното развитие и благоустройството Иван Иванов**. Целта бе обсъждане на редица актуални проблеми в сектора, както и на предложения за промяна в нормативната база. Зам.-председателят на КАБ проф. Борислав Борисов очерта основните приоритети в сектора. По думите му през последните години КАБ е възприела изпреварващ подход в процеса по изменение на нормативната база с цел да бъде в помощ на управляващите. [Повече информация тук.](#)

Председателят на УС на КАБ арх. Владимир Милков и зам.-председателят с ресор "Нормативи" - проф. д-р арх. Борислав Борисов участваха в XII Национална среща на главните архитекти и експертите по устройствено планиране от общините, която се проведе на 24-26 април 2024 г.

във Велинград. Те представиха **експертни предложения за реформиране на законодателството в архитектурно-строителния сектор**. Целта бе търсена на подкрепа от главните архитекти и експертите по устройствено планиране в общините, както и от НСОРБ. Вижте [повече тук](#).

През юли 2024 се проведе работна среща с Постоянната комисия по устройство на територията, инвестиционно проектиране и строителство (ПКУТИПС) към НСОРБ. Срещата бе инициирана от КАБ с цел детайлно обсъждане на идеите за законодателна реформа, както и в търсене на широка подкрепа за тяхната реализация. Представителите на НСОРБ изразиха принципна подкрепа относно предложенията на КАБ за реформиране на сектора. Повече [прочетете тук](#).

КАБ и НСОРБ продължиха диалога по ключови теми за развитието на бранша на 12 ноември 2024 година. **Зам.-председателят на КАБ проф. Борисов участва в заседание на Постоянната комисия на НСОРБ по устройство на територията, инвестиционно проектиране и строителство (ПКУТИПС)**. [Повече тук](#).

Представители на КАБ проведоха работна среща с кмета на Столична община (СО) Васил Терзиев и неговия екип на 13 март 2024. Срещата бе инициирана от КАБ с цел стартиране на диалог и сътрудничество по актуални теми, свързани с устойчивото развитие на София. От страна на КАБ участваха председателят арх. Владимир Милков, зам.-председателят проф. арх. Борислав Борисов, председателят на РК София град арх. Васил Василев, зам.-председателите на РК София град арх. Емил Стоянов и ланд. арх. Веселин Рангелов. На срещата присъстваха главният архитект на София Здравко Здравков и зам.-кметът по строителство Иван Матов. **Основните проблеми пред развитието на града бяха представени от проф. арх. Борислав Борисов и арх. Васил Василев**. [Повече тук](#).

3. ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО НА КООРДИНАЦИОНЕН СЪВЕТ

В началото на 2025 г. КАБ за втори път пое председателството на Координационния съвет на браншовите организации в областта на устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството. До юли 2025 г. КАБ ще координира и организира съвместните консултации и инициативи на професионалните организации в архитектурно-строителния сектор. С тази задача персонално е натоварен зам.-председателят на КАБ проф. д.а.н. арх. Борислав Борисов. През последните години КС се превърна в незаобиколим фактор в диалога между бранша и институциите. [Повече информация тук](#).

4. ПРОУЧВАНЕ НА ЧУЖДЯ ОПИТ В СЕКТОРА И ОБМЕН НА ДОБРИ ПРОФЕСИОНАЛНИ ПРАКТИКИ

Архитекти и инженери от Испания и Германия представиха добри практики на 2 април 2024 във Vivascom Art Hall. **Кръглата маса по инициатива на КАБ бе на тема „Практикуване на професията архитект в Испания и Германия“.** Целта на събитието бе да допринесе за разбирането на отговорността и полето на приложение на архитектурната професия, която има ключова роля за формирането на заобикалящата ни жизнена среда. На форума присъстваха представители на браншовите организации, академичните среди, държавната и общинската администрация в България, Испания и Германия. Проф. Борисов води панел за Закона за качеството на архитектурата, който е приет през 2022 г. от испанския парламент. Повече по темата [прочетете тук](#).

През октомври 2024 италиански архитекти и инженери гостуваха на КАБ, за да споделят професионален опит и добри практики в архитектурно-строителния сектор. Кръглата маса на тема „Опитът на Италия в практикуването на професията архитект и продължаващото обучение“ се проведе на 8 октомври в Шоурум ЕТЕМ София – „Капитал Форт“. Форумът се излъчваше на живо чрез стрийминг във фейсбук страницата на КАБ. Повече [вижте тук](#).

През март 2025 г. се проведе обмяна на опит между представители на УС на КАБ, начало с председателя на УС на КАБ арх. Владимир Милков и председателя на Камарата на архитектите на Каталуния /автономната област в Испания/ – в град Барселона, както и главния архитект на Барселона. Разгледани бяха различни нормативни аспекти от работата на архитектите. Потвърди се информацията за водещата роля на архитектите в Испания в реализиране на инвестиционния процес, при което тяхната Камара на архитектите /Каталуния/ играе съществена роля за одобряване на инвестиционните проекти при издаването на разрешението за строеж. Главният архитект на Барселона изтъкна важната си роля за градоустройственото планиране и непосредствената си комуникация с кмета на града. Изтъкна се, че главният архитект е ангажиран единствено със служебните си задължения, няма право на проектантска или друга търговска дейност, включително и три години след приключване на служебните си отношения в общината. Специално внимание се обърна на приоритетните направления за планиране на гр. Барселона, за които се осигуряват необходимите проекти и финансови средства за реализация.

Отчетът е предоставен на членовете на комисията по периоди и е разгледан на заседания на комисията за всяка от годините през настоящия мандат на УС на КАБ. За всяка година от мандата е приет годишен отчет за съответния период на УС на КАБ и на Общото събрание на КАБ. Общият отчет за изминалия мандат е сборен по отношение на годишните отчети.

Проф. д.а.н. арх. Борислав Борисов Зам.-председател на УС на КАБ и
Председател на Комисия по нормативна дейност.